

Jaar 2019
Afdeling 1
Nummer 1101
Datum indiening 7 mei 2019
Datum akkoord 24 juni 2019
Publicatiedatum 25 juni 2019

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het lid La Rose inzake ongelijkheid in inkomen en vermogen.

Aan de gemeenteraad

Toelichting door vragensteller:

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft vandaag een rapport uitgebracht over ongelijkheid in inkomen en vermogen in Nederland¹. Daarin wordt vermeld dat de vermogensongelijkheid in Amsterdam fors hoger is dan landelijk, met een Gini-coëfficiënt van 0,87. Of deze toe- of afneemt en wat hier de oorzaken van zijn, wordt niet vermeld. Daarbij ontbreekt ook een voorspelling van de ontwikkeling van ongelijkheid in de toekomst.

De gemeente heeft eerder het Gini-coëfficiënt gebruikt bij het aangeven van de mate van ongelijkheid in inkomen. Daarnaast is ook aangegeven hoe de verdeling van inkomen is tussen verschillende decielgroepen, waardoor de verdeling van inkomen beter inzichtelijk gemaakt wordt.²

De fractie van de PvdA vindt het van belang om inzicht te hebben in de trends van vermogens- en inkomensongelijkheid. Daarbij is een voorspelling van de ontwikkeling in ongelijkheid, en de oorzaken daarvan, van belang om goed in te kunnen spelen op eventuele onwenselijke veranderingen.

Gezien het vorenstaande heeft het lid La Rose, namens de fractie van de PvdA, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen aan het college van burgemeester en wethouders gesteld:

1. Heeft het college kennisgenomen van het rapport van het CBS?

Antwoord:

Ja, de inkomensongelijkheid in Nederland is, in internationaal perspectief gematigd. Wel is in Amsterdam de ongelijkheid groter dan gemiddeld in Nederland. Dit komt onder andere door selectieve migratie, de samenstelling van de woningmarkt (relatief weinig koopwoningen maar stijging huizenprijzen) en

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2019/19/ongelijkheid-in-inkomen-en-vermogen>

² https://www.ois.amsterdam.nl/downloads/pdf/2017_staat%20van%20de%20stad%20amsterdam_ix.pdf (p103)

doordat er in de stad zowel een concentratie is van huishoudens met een zeer laag inkomen als van huishoudens met een hoog inkomen. De laatste jaren is het gemiddeld inkomen in Amsterdam gestegen met 16% (tussen 2012-2017) en is het aandeel hoge inkomens toegenomen. Dit zorgt voor een toename in de inkomensongelijkheid omdat ook een groot deel van de Amsterdammers nog steeds een laag inkomen heeft.

2. Op welke manier worden inkomens- en vermogensongelijkheid nu gemeten?

Antwoord:

Binnen de gemeente Amsterdam worden de inkomens en vermogensongelijkheid door OIS elke twee jaar gerapporteerd in de 'Staat van de Stad' en elk jaar worden de nieuwste cijfers op gebiedsniveau opgenomen in de basisset gebieden Amsterdam³. In de Brede Welvaartsindex, die op het niveau van de MRA-gemeenten wordt gerapporteerd is ook aandacht voor inkomensverdeling.⁴ Daarbij hanteert OIS dezelfde ongelijkheidsmaten als het CBS, waarbij vooral de Gini-coëfficiënt wordt gerapporteerd. OIS maakt daarbij de selectie van alle particuliere huishoudens, exclusief studenten. Dit zorgt voor kleine verschillen met de CBS cijfers. Het toevoegen van de studentenuishoudens zou voor meer ongelijkheid zorgen.

3. Vindt het college het gebruik van het Gini-coëfficiënt en de decielverdeling een goed instrument voor het meten van zowel inkomens- als vermogensongelijkheid?

Antwoord:

Ongelijkheid kan zich op verschillende manieren uiten. De meest gebruikte ongelijkheidsmaat, de Gini-coëfficiënt, laat vooral veranderingen rond het gemiddelde zien, de decielverdeling (P90/10) vooral verschillen tussen uitersten. In combinatie geven ze een goed beeld van veranderingen, ook naar subgroepen en deelgebieden.

4. Heeft het college op dit moment inzicht in de trends van inkomens- en vermogensongelijkheid over de afgelopen decennia en zijn deze inzichtelijk te maken?

Antwoord:

In algemene zin geldt op het niveau van gemeenten dat in steden de inkomens- en vermogensongelijkheid groter is, dat de inkomensongelijkheid groter is naarmate het gemiddeld inkomen in een gemeente hoger is en dat de vermogensongelijkheid afneemt naarmate woningprijzen stijgen. Hieronder is de meeste recente ontwikkeling voor Amsterdam weergegeven; de algemene trends zijn daarin zichtbaar.

³https://www.ois.amsterdam.nl/visualisaties/?url=%2Fvisualisatie%2Fdashboard_kerncijfers.html&name=Kerncijfers%20Gebieden

⁴https://www.ois.amsterdam.nl/visualisatie/Brede_welvaart_MRA.html

5. Hoe verklaart het college de eventuele verandering in de ongelijkheid van vermogen en inkomen in de afgelopen jaren?

Antwoord:

Het CBS stelt voor Nederland dat 'de ongelijkheid in inkomens is in Nederland tussen 2011 en 2014 toegenomen door vergrijzing en de economische crisis. Door herstel van de economie daalde de ongelijkheid tussen 2014 en 2017 weer wat'. In Amsterdam was tot en met 2014 sprake van een stijging waarna in 2015 en 2016 de ongelijkheid beperkt daalde en in 2017 weer iets verder toenam. Deze laatste toename komt waarschijnlijk doordat verhoudingsgewijs het aandeel heel hoge inkomens toenam.

6. Welke veranderingen in ongelijkheid verwacht het college de komende jaren te zien? Welke oorzaken hebben die veranderingen?

Antwoord:

Ongelijkheid in inkomen en vermogen zijn in belangrijke mate resultante van achterliggende factoren. Vandaar de focus die het college legt op kansengelijkheid, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs. De recente publicatie van Van der Werfhorst en Van Hest (UvA 2019) beschrijft de (de risico's van) ongelijkheid in de stad op tal van terreinen⁵. Op basis dit soort informatie kunnen concrete initiatieven om kansengelijkheid te bevorderen vorm krijgen.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

Femke Halsema, burgemeester

Peter Teesink, secretaris

⁵ <http://oopen.org/search?identifier=1004972>